

Bomhai Bóh!

Cíklo 34.
26. augusta.

Létnik 10.
1900.

Serbiske njedželske kopyjanka.

Wudawaju so kózdu sbotu w Smolerjez knihicísczečni w Budyschinje a su tam dostacž sa schtwórtlétnej pschedplatu 40 np.

11. njedžela po ſvj. Trojiz.

1. Kor. 15, 10.

"Ale ſ Božeje hnady ſym ja to ſchtož ſym, a jeho hnada na mni njeje podarmo býla."

Někotryžkuliž, kíž je dženžniſche ſvj. ſczenje nutnije čital, budže ſebi prajiež: Farisejſki a zlonik ſtaj ſebi tola prawje napſchecziwnaj! Farisejſki ſo kvali teho ſnadneho, ſchtož je k ſwojej ſamžnej čeſczi činiš a zlonik dyri poniznje na ſwoju wutrobu, dokež niežo k Božeje čeſczi činiš njeje. My wobdzivamy zlonika dla jeho poniznoscze a ſanjechamy farisejſkeho dla jeho hordoscze; wěſcze ſtaj ſebi jara napſchecziwnaj člowjetaj, kotrejuž tón knjes nam psched wečzi ſtaji; ale w jenej wěžy ſtaj jedyn kaž druh: wobaj hiſhcze niežo po Božeje woli činišloj njeſtaj, wobaj ſtaj jenož ſa ſwojim ſamžnym dobytkom ſtejač, hladaschtaj na to, ſo býſhtaj něſhto býlaj na ſwěcze, jedyn psches ſwoje duchowne waschnje, druh psches ſwětne bohatſtwo, a woběmaj pomhaſche k temu ſjebanje, mjenujz ſamossjebanje.

Woběmaj ſtupi w dženžniſchej ſvj. epiftoli muž na pschedzivo, kíž je woprawdze wulke a wažne dželo w knjesowej ſlužbje činiš a kíž je tola w zlonikowej poniznosczi wostał. To je ſvj. japoſchtol Pawoł, kíž w zlonikowej poniznosczi njeſchecstanje, na ſwoju wutrobu býo wusnaje: „Hodny nježym, ſo mi japoſchtol rěſaju“, kotrehož proſtwa wo hnadi pač je wuſlyſhana, dokež ſo wjeſzele kvalicž móže: „S Božeje hnady ſym to, ſchtož

ſym!“ A hiſhcze wjazy hacž to: wón ſmě tež powjedacž wo tym, ſchtož je činiš, a to je ſawěſcze wjazy hacž hubjene poſeženje a ſnadne dary farisejſke, wón móže wo wulſich a wjele dželach ſa Bože kralęſtwo powjedacž, kaž je „wjele wjazy dželał, dyžli woni wſchitz“, ale jeho wutroba je sprawna, jeho poniznoscž woprawdžita: niz ſebi ſamemu, ale Bohu dawa wón čeſcž pſchiſpomnjo: „niz pač ja, ale Boža hnada, kotaž ſo mnu je“.

Někotryžkuliž kſcheczijan, kíž ſo ſ tutym mužom poſtnym wěry a hnady pſchiruna, poſhili ſwoju hlowu a pſchehladujo ſwoje žiwenje njeſwazi ſo, prajiež: „ſ Božeje hnady ſym ja to, ſchtož ſym“. So jemu ſda, jačo by wjele mjenje dželał hacž wſchitz druzh, jačo by wo ſebi prajiež dyrbjal, ſo runje kaž zlonik niežo k Božeje čeſczi činiš njeje. Wón ſo ſnano potom praſcha, kaž móže ſo to tola ſtacž, ſo tež ja ſvj. Pawołemu kvalobnemu kherluſchej pſchiſhloſuju a ſo móhl tež ja kaž wón wucžahuyz a po kraju abo po morju, mjes pohanami a židami něſhto činičž k Božeje čeſczi!

Tole je móžno ſa muža abo žonu, hdyž ſwěru jo čhetaj, a ſvj. epiftola poſaje k temu tež puež. Wóni dadža ſo najprjedy „dopomnicž na evangeliſon“, kaž ſvj. Pawoł jow praji a „woſmu jo pſchezo ſ nowa horje a ſteja w nim tež“, je evangeliſon wo Chrystuſkowym kſchizu, jeho ſmjerči a horjefacžu, ſo je wón ſa naſche hréchi wumrjeł a dla naſcheje prawdoſcze ſbudženy. Hdyž w tutej wěrje ſteja, dha ſteja w hnadze, ſu hižo něſhto ſ Božeje hnady, mjenujz kſcheczijenjo. To je dobrý

zapoczątkę. S tym je też pswj. Paweł zapoczątał, jako swoju karmżnu woli a wschę farisejskie skutki puśczezi. A potom so psweru będża pszeczeńwo hręchej, kiz jich pszczego hiszczęce dżerzi, dadża zebi psweru wot sbóžnika pomhacz, jón wschodnje pszchewinycz a swiczuja so w Bożich puczach. Czisznu wschitke staroscze na teho Knjesa, czinja wjeżele, schtoż je jim kasane a hladaju na kóz, so nieby jeno „Khrystuż sa naż”, ale też „Khrystuż w naż” rękało. Tak budża s čažom węsczi a wobstajni w swoim kshe- sežijanstwie, njehnuczi wot skały nadzije a wery, nihdy njewopushczem i wot faczueža: ja nježym dostoijn wşczeje psmilnoſcze a pswernoſcze a tola też pszczego pošylnieni s tym dowérjeniom: „S Bożeje hnady psm ja to, schtoż psm”.

A tak steji wobhnadżen kshecziyan křiedża w dżela- niu a njewě ſak. Hacż runiež njewuczehnje, so by poha- now a židow wobrocził, dha wobdzeli so tola psweru na wschęch skutkach ksheczijskeje luboſcze. Ssano zapowiedzi zebi wjeżele, njech je dwojzy sa thdzeń abo miz, so by druhemu żohnowanje pschiniebz, znanu dawa dżel swojich kubłów, dżekatko abo mienje, so by lubej khudobje pomhal: jeho wutroba je swolniwa, jeho luboſcz sprawna. W pswernoſczi khodži psched Bohom a člowiekami a njehlada na to, so wjazh dżela, hacż drusy, ale na to, so tak wjele s dżakownoſczi czini, hacż móže. Hlaj, to ręka: „S Bożeje hnady psm ja to, schtoż psm”.

Hamień.

Puczowanie po Bożim pišmje

abo

lajle myſle nadendzech, Boże ſłowo cžitajo.

Podawa pswerny cžitar „Pomhaj Bóh-a”.

1. Inhi Moſaszowe.

(Pokraczowanie.)

12. ft a w.

Abramowe połowanie, puczowanie, kſchiż a nusa.

I. Schtucžka 1—8. Abram, sa nowego zapoczerja w dalszym rozwijaniu stawisnow wschego ſboža powołany, dostanie kaſnju Božu, so ma wopuszczicž pswój wózny kraj a swoje pszeczeństwo, a so ma do kraja czahnyč, kotrež ma so jemu hakle pokasacz. Węszyzny ſlubjeniu, kotrež je so jemu ſame czazh dostałe, poſlucha wón Bożej woli a pschischedchi je swojej mandželskej Sarai a je swojego bratrowym ſynom Lotom do Kanaana, ſhoni w haju More pola Schemu, so je na kóznu swojego puczowania.

A Knjes džesche pschi ſjewienju w Urje Khaldejskej k Abramie: Dži se swojego kraja a wot swojego pszeczeństwa a se swojego wózneho doma do kraja, kotrež tebi dženža hiszczęce s mienom njepomieniuj, ale na prawy czazh tebi pokasam, so by tam wostał.

A ja chzu cze tam, najebacž teho, so nětko njeje żanych wu- hadow na to, dokelž je so twoja mandželska njeplodna wupokasała, wilki a wuſnamjeneny lud ſzinič, a chzu tebje ſe wschém czelnym a duchownym ſbožom požohnowacž a tebi ſa twój czazh a ſa wschón czazh po tebi wilke mieno ſzinič: a budżesch tež ſa drugich po- žohnowanie, dokelž poſtaju tebje ſa pswetlo, kotrež pswęczi do czem- noſcze na tutym pswęcze.

Haj, ja chzu drugich jenož potom požohnowacž, hdjż so prawje k tebi maja, ſu pak twoji njepszeczeńlo, dha chzu to mécž ſa njepszeczeństwo pszeczeńwo mi. Ža chzu požohnowacž tych, kotsiz tebje požohnuja, a chzu volkacz tych, kotsiz tebje budža volkacz; a poſtaju tebje ſa kředžiſhczo wschego dotalneho člowi- ſkeho naroda, dokelž psches teho, kotrež pschichodnie wot twojego czela pschinidže, budža něhdj we tebi požohnowane wschitke narody na ſemi.

Do teho stejesche ſłowo wo ſlubjenju žonſkeho psmienja jako ſamolutka hwěđa na njebju; ſ Abramowymi stawisnowi nje- ponuri ſo Boža ſbóžna rada jenož po ſłowie ſlubjenja ſ nowa luboſnje do wutrobow, ale ſaplecze ſo ſama do člowiſkich stawisnow.

Přeni ſwét běſche ſahubjeny psches straschny Boži ſud, psche- lienzu, ſwét po lienzu pak runasche ſo ſahe doſč hřechnemu narodej do lienzu; tak mějesche luboſcz Boža, kotaž njecha ſahubicž a ſtaſhcz, ale kotaž chze ſdžeržecž a twaricž, něchtu nowe ſapocžecž: wona ſwaja ſwiaſki hnady po woſkobje. S Noachom drje běſche Bóh hižo ſwiaſk ſwiaſal, tola po nim rjadowasche Bóh, ſpominajo na lienzu, pschirodu a jeje možy; tak běſche ſwiaſk drje ſchfit a ſarukowanje, ſo ſahubjenje ſ nowa njepſchindže, tola ſchfit a móz pszeczeńwo hręchej wón njehowasche. Tola člowiſkeho hręcha dla je pschiroda podata do ſmečomnoſcze a ſmijercze. Teho dla je pschiroda hřechnikam ſe ſwojim žohnowanjom ſa ſkaženje, ſa podacze do pohanskich hręchow, pschivérov a njewéry; ſamo Semowym narod, hospoda njewomasaneho ſpōſnawania Božeho, poča bycz ſlwi a ſeni, proste wóczko pocza bycz ſhibaloſte, ſamón Tharahowym, Abrahama wótzowym dom hajesche a pěſtonjeſche pohanske wězki. Tak žałoznu móz mějesche hręch; ſo chze ſama bycz ſi člowiekom. A ſo by tole ſčlowieczenje Boha, kotrež je ſo ſtało w Jesuſu Khryſtuſu, tele njewuſlēdžomne potajſtvo węznoſcžow pschihoto- wało, temu ſlužicž mějachu Bože ſjewienja ſ Abramoweho čaža ſem.

Pſches wěru poſluchasche Abram Božej pschikafni, a njewjedžo, hdže pschinidže, woteñdže tola ſ wózneho doma. Tola běſche ſo jemu tale kročzel jeho poſluchnoſcze trochu polóžla, dokelž tež Tharah, Abramowym nan, po tejle pschikafni ſo mějesche a ſo ſe ſwojey ſwójbū ſ Abramom na pucž poda. Tón pak wosta ſe ſwojimi w Haranje, doniž tam njewumrje.

Po nanowej ſmijerczi čehnijesche Abram wotſal precž, pak ſam ſo dopomniwſhi, ſo je ſo Boža wola hakle na ſpočatzku ſtała, pak dopomnjeny na to wot Boha ſameho psches nowe ſjewienje, ſo by tež wuſhol ſ wózneho doma, kaž bě Knjes jemu pschikafal. A tež tuta druga kročzel ſo jemu polóži, dokelž tež Lot ſ ſim čehnijesche. Abram pak bě 75 let starý, hdjž ſ Harana čehnijesche, l. 2083 po ſtvor. ſweta.

Tak wsa Abram, kotrež běſche nětko ſ wiednikom wschęch puczowarjow, kaž běſche to prjedy Tharah był, hdjž woni ſ Ury Khaldejskej wuezahnychu, ſwoju žonu Saraju a Lotu, ſwojego njebocžicžkeho bratroweho ſyna a wschitke ſwoje a jeho ſamoženje, wozny, horjadla, koſy, wózly a wjelbludy, kotrež běchu ſhromadzili, a dufche, wotrocžlow a ſlužobne džowki, kotrež běchu ſeo w Haranje pak nakupowali, abo kotrež běchu jimaj wot ſwojeje přjedawſcheje čelego ploženi. A woni džechu tam precž, ſo bychu do Kanaejeſkeho kraja pschischi, kotrež chyzsche jemu Bóh hakle pokasacz. Bóh wiedzesche jich po pucžu, po kotrejmu ſarawany ſ Ury psches Haran čahachu.

A hdjž běchu k mjeſy teho ſameho kraja pschischi, ale ſ wo- předka wot Boha hiszczę ſnamjo dostałi njeběchu, ſo maja tu wostacž, pschecžahn Abram wſchu naraňſhu ſtronu tuteho kraja hacż tam, hdžež běſche poſdžischo město Sichem natwarjene, runje křiedž kraja, mjes horomaj Ebal a Garizim, w žorlojthym dole, 18 hodžin k połnožy wot Jeruzalema, a Abram pschecžeje tež tele město hacż k runinje ſ hajom More. Běſche to terebinthowym abo dubowym hajk, mužej, ſ mienom More, ſluschažy. Pschetoz ſa tón czazh bydlachu Kanaejszy w kraju, teho dla njemžedžesche ſo ſazhydlicž, hdžež drusy hižo bydlachu; wón ſmiedžesche ſe ſwojimi ſtadłami jenož po ſtepach czahacž, kotrež ſo Kanaejszy njemozo- wachu; taki kraju pak běſche pódla haja More.

Tehdom runje w tutej najrjeñſzej krajinje ſjewi ſo Knjes Abramie a jeho powitajo do tuteho kraja džesche: Twojemu psmienju chzu tón kraju dacž. A wón natwarati tam woltać Knjeſej, kotrež běſche ſo jemu ſjewil.

(Pokraczowanie.)

Němske miſionſtwo w rañſhim kraju,

to je němſke pomoze to w a ſt wo ſa wbohich armeniſkich, kotrež ſo ſa w bo h e a r m e n i ſ k e ſ y r o t h ſ tara, prožy wo wocžiſhczenie ſzehowazeje powjescze. Dokelž ſu ſo naſchi lubi ſerbia ſa tónle ſluk kſheczijskeje ſmilnoſcze ſajimowali a pszczego ſ nowa ſwoju ſmilnoſc ſjewia ſ dobrovolnými darami, ſa wbohe džecžatka woprowanymi, ſo bychu ſo hyroty, kotrež ſu ſo ſa herbske dary wocžahnyłe, tež dale wocžahnyž móhle. Nam ſo pſche:

Nózny nadpad na němsku ſyrotownju w Urmia.

Stazija Urmia w Persiskej, hdžež je ſyrotownja ſ 80 ſyrotami

pod wodżenjom kniežnij Marie Paulat, bu w meji wot Kurdom nadpadnjenia. Kurdojo ſu ſebi, kaž je ſnate, wožebje w čaſu pscheczehanja armenſkich kſcheczijanow hubjene mjeno dobyli psches rubjenſtwo a džiwioſcz. ſ kotrejž pscheczivo armenſkim kſcheczijanam ſakhadzachu.

W měšaczniku armenſkeho pomožneho towařtwa dawa kniežna Paulat frótku powjescz wo nōznym nadpadze Kurdom, kotrejž cítařjam ſdželimi. Wona piſche:

"Ssmi wjèle cízečkeho w tym čaſu, jako běſche knies Ismael, hōspodaré ſyrotownje, do druheje ſtaziſe ſapuczowal, pschetrali, ale Boža hnada je nam pschezo pomhała, ſo ſym ezerſtwi wostali a ſo móžem ſo jemu ſamemu džakowac̄ a jeho ſwiate mjeno khwalic̄.

1. meje w nozy 1/21 buchmy psches ſylné tſelenje ſe ſpanja wubudzeni. Licžba derje wobrónjenych Kurdom běſche ſo do naſcheho dwora dobylo. Woni běchu mału džeru pod murju, psches kotrejž woda wotběži, ſchēſchu ſčinili a ſebi tak ſaſtup pschihotowali. Hdyž běchu khwilu ſtražnika (wajchtarja) wužměſcho-wali, tež do wſchěch bołów tſeli, ſamo na jenu ſ naſchich wuczérkow, kiž ſ balkona ſa ſtražnikom wołaſche, dobuchu ſo někotſi mužojo po wuprajenju kuchařki do naſcheje khěze. S wołnami, kotrej běchu ſ tſelbami roſbili, ſaleſychu do ſtareje kuchinje. Tam ſpashe naſcha nowa kuchařka, žona ſ Chri a khuda holza. Naſch ſtražnik do rubježnikow tſeli, a woni khětſje ſa ſobu ſaſko tſelichu, ſo kulk ſ na róženju wobeju žonow won a nmts lětachu. Wonej do kuta ſaleſechte, ale ſchto to pomhaſche. Woni jej ſa hlowu wſachu, tſchahyku, ſchecipachu, ſ nohomaj teptachu a ſe ſmjerču hroſychu. Wonej dyrbjeschte durje ſ „Chanum“, to je jena žona doma, poſkaſac̄ a prajic̄, hdyž ſu pjenjeſh ſkhowane. Pschi ſwěcze-nju lampy, kotrejž dyrbjeschte jim kuchařka ſaſhwěczie, dohladachu ſo na durje rumu a je wułamachu. Ma ſbože lampa haſny, jako ſaſtupichu a dofelž běchu 3 ſchwabliczki, kotrej běſche jim kuchařka dała, pschetrjebane, rubježniſy jenož nabrachu, ſchtož w bliſkoſci namakachu. Njedželsku draſtu a ſchaty naſchich džeczji jim Bohu džakowano psches címu ſkhowane wostachu. Psches druhe durje ſtareje kuchinje dohledzachu Kurdojo do druhich delnich rumow, kotrej wſchitke pschepytachu, tež ſkhód namakachu, kotrejž do naſcheje ſpařneje komory a bydlanſkeje ſtvy wjedze. Woni po nim horje džechu a ſ tſelbu wo ſkhowowe durje bijachu. Po wulfek ſmilnoſci naſcheho njebeſkeho Wótza paſ je njerobichu, ale ſo ſaſko do delnich rumow wróčichu.

Mjes tym běſche naſch wuczér Rabbi Schlimun ſwoje wo-bydlenje wopuſhczil a ſo do dwora podał. Jako rubježnikow w naſchim domje wuhlada, wón wjazh króč na nich wutſeli; duž ſo Kurdojo na njeho wobrocziču a jeho ſ kulkami pscheſypachu. Bohu džak, wſchitke mižnychu, jenož ſtolpy naſcheho doma poſkaſuja ſkedy. Rubježniſy ſa nim hac̄ ſ ſhodej ſchulſkeho doma bězachu. Tam wón poſledni króč na nich wutſeli, a prjedy hac̄ mějachu woni khwile, ſo na ſkhód dobycz, běſche mlođy mudry muž hižo wupucz ſ ſwojemu a naſhemu wukhowanju namakal. Wot balkona cíſcechſe ſo wón psches mału, huſku ſchmarku pschi woknje w dwórskej muri a puſtcež ſo po druhim boku 16 stopow hluwo do ſahrody, ſo by mjes tym pschikhvatyzm pomožnikam, kiž wo wrota pschi dróšy klapachu, nmts puſtcežil. Naſche starsche holzy běchu miſtujy, hdyž najmjenſche ſměrowac̄ ſpýtach, na tſeſche naſcheho doma ſ zyłej ſchiju wo pomož wołaſi. Bohu džak, niz podarmo: we wulfich ſylach pschikhvatachu ſ města kſcheczijenjo a muhamedanſy ſ brónjemi ſ nam na pomož. Hatle, jako buch u woni do naſcheho dwora puſtceženi, ſo Kurdojo wróčo ſczahnychu. Wojowanje běſche wot 1/21 hac̄ 3 rano tralo; to běſche žaloſne ſa naſh pschipoſluchac̄, ale hiſtce ſa ſtareje ſtražnika a rabbi Schliemuna, dofelž mějeschtaſt wobaj ſamaj pscheczivo pschemozh Kurdom wojowac̄. Tón knies je nam hnadny był; hac̄ runjež ſu nam rubježniſy wſchelake kaž: tepichi, loža, draſtu a pjenjeſh ſebralí, naſh tola žana ſ jich kulkow trjehila njeje. —

Wot wſchitkich bołów je ſo nam wjèle dželbrac̄a wopofaſalo; najwiazh paſ wot ſérſchty Medſchel is Saltana (měſčanskeho roſkaſowarja w Urmiji). Wón nam jenož ſwoje wobžarowanje wuprajic̄ njeſta, ale naſtaji ſo ſam, rubježnikow pytač, ſchtož ſo jemu bórsh poradži. Hižo do pschivoſtia ſedžesche 5 Kurdom w jaſtwje. 3 dny poſdžiſho mějachu ſaſko Kurdojo wotpohlad, 25, naſh nadpadnyč; jich wotpohlad paſ bu ſnicženy. ſérſchta hiſtce wjeczor 40 wojaſkow poſbla, kotsiž zyli nōz ſtražowachu. Na druhie ranje ſérſchta ſam ſaſko 11 wobrónjenych Kurdom ſaja. Schkoda, psches Kurdom načinjena, wuczini 100 tomanow (400 hr.)."

Puczowanje w nozy a ſón na pohrjebniſhcežu.

Hlóš: Něk dobru nōz ja dawam.

Hdyž puczowach w nozy
Pschi jaſným měſacžku,
Mój wacžok mějach w ruzj
A kwick na ramjenju,
Wſchón ſprózny wot toh' pucža,
Kiž pschischoł ſ daloka;
Mje ſprózne ſtaný hnueža,
Sso podac̄ do měra.

Tich khěrluſch krafny běſche,
Kaž ſenje ſkyschał tu,
So plakac̄ ſo mi chyſche,
Hdyž jón tak ſpěwachu:
Cíſcež Bohu knieſej Wótzej,
Džak lubym Jeſuſej,
So ſ Duchom ſwiatym móznej
Naſ ſtaj tu wumohlaſ.

Duž pschińdzech ſ pohrjebniſhcežu,
Hdyž běſche cízho wſcho,
Nuts ſańdzech ſ wjeſelovſcžu
A myſlach ſebi to:
Tu wotpočowac̄ budu
We krafnej cíſchinje,
Pschi wjèle ſpróznym ſudu,
Kiž ſpja tu we měrje.

S tej' možy cíertoſteje,
Kiž na naſ knieſila
A tež ſ tej' wěčnej hele,
Kiž naſ by wobdała:
Cíſcež, khwalba Trojizh ſwiatej,
Do wſcheje wěčnoſče
So ſ Božom' měrej wſatej
Mój ſ hřeſchnoh' ſweta ſmój.

Tam wſach ſwój klobuk ſ hlowy,
Sso modlach pschi ſebi
K tom' knieſej, ſo ſym ſtrowy,
Mam hiſcheze ſiwijenje
A ſpomnich tež tam ſwěru
Na tych, kiž w rowach ſpja:
Scze měli prawu wěru,
Waž Jeſuſ ſarwola.

Tu žana žaloſež njeje
A žane ſkorženje,
Tu uježju ſwětne reje,
Tež žane piſkanje,
Tu je měr Boži wěčny,
Kiž Jeſuſ wobradži
Psches ſwoje ſlowo mózne
Naſ wěčnje ſwěſeli.

Duž ſ měru ſo ja podach
Pschi jenym rowje tam,
Sso cízhom ſpanju dobach
Wſchón pschemožen ſam,
Duž wo ſnje ſo mi ſdashe:
Sso rowy wotewrja
A cízho ſo mi praſſe:
Ach hladaj, ſchto ſo ſta.

Tu uježju ſubla žane,
Kiž khudy ſrudoba,
Tu je dom wſchitkim rjaſay
Móz Boža ſdarila,
Tu bohaty, kaž khudy,
Tu starý a mlođy
Je Bohu knieſej luby,
Hdyž jemu ſlužil je.

Dwaj rowaj wiđach tudy,
So wotewrjenaj ſtaj,
Tu bohaty, tam khudy
We nimaj ſedžeschtaj,
Kaž ſo mi wiđec̄ ſaschtaj
We morwych ſnamjenju
A jedny ſ druhom' džeschtaj,
So wumozjeni ſu.

Hdyž wuſpěvana běſche
Cíſcež ſ khwalbu knieſowi
Dha ſpashe wſchitko cíſche
W tej ſamej cíſchinji.
Duž cíaſnik hnydom džri
Dypk jenu na ſwój ſwón,
Hdyž wuſpal běch ſo w měrje,
Ja wiđach ſo był ſon.

Hdyž wotbilo tam běſche
Na wěžnym cíaſniku,
Kaž ſo mi to tam džeschtaj
Hodžinu dwanatu,
Dha ſapocžnyschtaj ſpěwac̄
Po krafnym hluſu ſej,
Sso njem'žach jim doſc̄ džiwanac̄
A myſlach: ſiwej ſtej.

Duž moje wěžy ſebrach
A ſo tam wotžalich,
So wotpočink, kiž trjebach,
Ja Boha poſhwalic̄:
Wy ſpicze paſ tu w měrje,
Waž Bohu porucžu
A ja we dobrej wěrje
Něk dale pucžuju.

Hac̄ Bóh knies mje tež budže
Se ſwěta wołac̄ ſam,
A jeho Bože pucže
Mje budža pschewjesc̄ ſ wam,
So tudy bych ja ſ wam
Tež cíſche ležec̄ móhł
A junu ſ wjèle ſtami
Do njebeſh ſ Bohu ſchol.

Teutſcher w Porschizach.

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— W Budyschinje je ſańdzeny tydženj knies diafonus em. Mrós wumrjel. Wón běſche doſte ſepti kaplan pschi Michaſkej zyrki w Budyschinje a je ſwojej wožadze jako ſwěrny duschow-paſtý ſlužil, hac̄ ſo na dobo na derje ſaſluženym wotpočink poda. Boh tón knies jenu ſpožeti, ſo móžesche wjeczor ſwojego ſiwijenja w dohleſtnej ſtrowoſcži a cíloſci ſchecbuc̄. Težo něhduscha wožada praji jemu nutruh džak do jeho rowa ſa wſchu

szwérnosz̄ a luboscz̄, s̄ kotrejž je w njej na Bożej roli jako szwérny klužownik swojego knjesa dželal.

— Męsczańska rada we Wósborku je tamniſche farske město wupiſala a wočakuje samolwjenja w bližšim čaſzu. Nadzijomne ſo tam herbszy duchowni samolwja, ſo by Wósbork herbskeho duchowneho dostał, kiž by herbskim ſtamam woſadu w maczernej rēczi ſlužic̄ róhł.

— Na Nęczinjanſkim naſypje mějeſche ſo ſandženu njedželu ležný ſwiedzeń mužſkich a młodzeńſkich towarſtow s̄ Budyschima, Lubija, Nowych Koporž a Wósborka. Se ſtami běchu ſo wobydlerjo ſuſodnych wſow a ſobustawu mjenowaných towarſtow na rjantym měſtnie pod Božim módrym njebjom ſechli. Pschikha-džazhých witachu hižo s̄ dalofa ſynti chora poſawniſtow Budyskſkeho młodzeńſkeho towarſtwa, kotrejž tež ſpěwanje kherluſchow pschewodžesche. Rjane, poſběhowaze a hnujaſe běchu tež pschednoſtſki a naręcze, kotrejž ſo w ſhromadžiſne džeržachu. W injenje ſarjadowarjow rēczeſche knjes bankiſti ſaſtojniki Mlynk s̄ Budyschima. Wón wuloži, kaf móža ſo wſchitzu tam lubje witac̄ jako džeczi teho wulkho Boha, kiž ſo kraſnije ſjewi w kraleſtwje ſtŵorbý, ale hiſchče wjazy w kraleſtwje hnady. Woſebje hnujaſe běchu ſdželenia, kotrejž dawaſche knjes miſionar Tempel s̄ Małeho Wjelkowa je ſwojego bohateho naſhoujenja w miſioniskim džele w Surinamie. Wot teje myſle wukhadžo: „W Božim kraleſtwje njeje proſdno-ſhodžerjow“ poſa na niſnosz̄ duchowneho džela, najprjedy kózdeho ſameho na ſebi, potom pak tež na druhich. Towařtſtowu hladar Zacharias s̄ Draždžan napominaſche k roſhudzenoſeſi w kſcheczijanskim žiwjenju a ſhodženju, poſa na pschikkadach ſe žiwjenja, kajke bohate a trajaze ſohnowanje može huſto jenicžki živý a roſhudzeny kſcheczijan wokolo ſebje roſhicerž a wubudzeſche k dželawoſeſi we wěſtej nadžiji ſkonečneho wěſteho dobyčza teho kraleſtwa naſcheho knjesa Jeſom Chrysta. Taſo ſo ſkonečko naſhileſche, wuſtupi duchowny woſadny wótz knjes farař Kubiza s̄ Bulez a rēczeſche ſahorjene a wutrobu ſhrewaze ſkonečne doſklow. Wukhadžo wot ſlowa (Sach. 1, 16.): „Ja chzu ſo k Jeruzalemej ſaſo ſe ſmilnoſeſu wobroczieſ a mój dom dyrbí w nim byc̄ twarjeny, praji tón knjes Zebaoth“ dowjedže wón na ſaložku wot njeho cžinjených historiſkých pschepytanjow wo tamnej krajinje a jich wobydlerjach nutrije poſluchaſzych poſlucharjow w duchu wróčzo do ſandžených čaſzow, wuſběhny wulki roſdžel mjes tehdomyňmi a nětčiſhimi čaſhami a poſa, kajke možy ſu nětčiſche kſeſeſe wobſtejnnoſeſe nam pschinjeſle, njemujy ſiwa wéra a kſcheczijanská pobožnoſeſ ſjednoczenej s̄ dželawoſeſu a pilnoſeſu. Wón ſkonečni ſwoju rjani naręcž ſ modlitwu a ſ požohnowanjom. Wſchitkých, kotsiž běchu rjany ſwiedzeń wopytali, buchu woſchewjeni a woni ſo domoj wróčiſtu ſ tym žadanjom, ſo byc̄ ſo ſetu ſaſo tajki ſwiedzeń ſwjeczieſ mohli.

— Diakoniske wuſtawu ſu ſjawne napominanje na mlode holzy ſtajile, ſo byc̄ ſo roſhudžle, jako diakoniski Božemu kraleſtwu ſlužic̄. Wjazy hac̄ 13000 diakonizow drje ſteja w tu kſwilu we wažnym džele; ale hiſchče junkróč tak wjele je trébnych, ſo byc̄ ſo dohahale ſa wulku potrjebnoſeſ we woſadach. W Barlinje ſamym mohlo ſo hižo trojzy tak wjele ſotrow trjebac̄, kaf tam nětko džela a w běhu čaſha budže tam ſhano 10 króč tak wjele trébnych.

S Chiny je powjesež dóſchla, ſo ſu ſjednoczene wójska město Peking dobyle. Chinesko ſu zosali. Khežorka je twóchnyla. Sam němſki poſlanz je ſkonzowaný. Poſlanzy druhich krajow běchu hiſchče ſiwi a ſu ſo wukhowali. Hdyž je tež wěſče tónle přeni wuſpěch pscheczjivo Chinesam ſwjeſelazy, ſebi my tola na ſane wachnje myſlicz njeſniemy, ſo je nětko wójna ſkonečena. Chinejſke wójsko je možne a može ſo kózdy wokomik wróčic̄. A temu ma ſo doſčezinjenje žadač ſa ſkonzowanje němſkeho poſlanza a tyžazow kſcheczijanow, dale pak dyrbimi tež rukowanje ſa to měč, ſo ſo tajſe něſhto wjazy njeſtanje. Duž je niſne, ſo ſo pscheczjivo wjazy wojakow do Chiny ſczele a ſo tež w tých dnjach pola naſi nowi wojazy do Chiny wuhotuja. Boh chzyl naſchich wojowarjow ſchitowac̄, ſo byc̄ ſo ſvožownje wojowali ſa ſwoj wótzny kraj!

A ž n i a m.

Pomału ſtuſaſhtaj dwaj mužej po próschniej dróſy. Psched róžkovym poſom woſaſhtaj ſtejo. „Kaf wjeſzeli ſu žnjenzarjo pschi ſwojim czeſtim džele!“ pschispomni tón jedyn. „Holzy ſo na-

powjedac̄ njemóža, a mužojo ſo tež ſobu ſměja. Woni drje ſo wjeſzela, ſo móža to ſohnowanje domoj khowac̄?“

„To najrjeńsche na tym ſnjowym poli ty njewidžiſch“, praji tón druh. „Tam ta prenja to je.“

„Rjanoſeſ dyrbi wona byc̄?“ druh ſnapſcheczjivi. „Mi ſo ſda, kaf by ſaldy w jejnym wobliczu wot jow poſnac̄ mohli; a kſeſeſa ſona tola tež njeje.“

„Wona je wuczerka w Božej wuczeſti“, druh dale powjedaſche. „Wezera běch ja w jejnym domje, jako czeſke hrimanje na njebjeſach ſtejeſche. Tejne džeczi běchu woſolo njeje. Ženož modleže ſo! praji wona. Hdyž ja pschi ſyčenju ſadu waschego nana kſhodžu a rožku wotebjeram, ſo ſtajuje cžiſche we wutrobje modlu, ſo chzyl uam Boh luby knjes rjane ſito wobarnowac̄. Ja mam njebjeſkeho Wótza tak lubo a rjane ſito tež, kotrej je nam wobradžil. Ja ſebi myſlu, wón ſo wjeſzeli, hdyž ſo jemu pschezo džakuju a jeho bjes pscheczatza proſchu. Žemu to psche- wjele njeje.“

Wjeſzna wójnska Chrónika ſ lěta 1870.

(Poſtracžowanje.)

Bitwiſchežo.

Hdze budže wójna wudyricz a ſo wojowac̄? W Parisu a po zlyhym kraju ſo woſasche: „Do Barlina! do Barlina!“ a tež pola naſ ſo poſchitkownje wěriſeſche, ſo budža ſo bitwy w Němzach bič, ſo ſo lěwy brjoh Rheina ſpěchijnje dobudže a ſo hordym Němzam pschah a kvala napolozitej. Franzowſojo běchu džé hac̄ dotal naſhylníchi lud zyloho ſhweta a Napoleon běſche prají: „Wulki lud, kif ſa p r a w u w ěz wojuje, ſo njemóža pschewinyc̄. Kózdy dopjelú ſwoju pschisluſchnoſeſ a knjes njebjeſkých wójſkow budže ſ nami.“

Běſche ſo potajkim woſhamko, do němſkeho kraja ſacžahnyc̄, a džen ſote dnja ſo na to cžakaſche. Wójnski ministr Le Boeuf běſche w ſenacze woſjewil: Franzowſka je archiprét, to rěka: hotowa hac̄ do najpoſledniſchego ſneſla na ſtupnjach. Wojakam ſo tak rjez pôda pod nohomaj paleſche, njemóžachu docžakac̄, dobywajo do Barlina ſacžahnyc̄. Kaf hotowa pak Franzowſka wopravdže běſche, je ſo poſdžiſcho w dnjach wot 20. juliya hac̄ do 5. augusta a w běhu zyloje wójny poſaſalo; a do kotreje ſtronu mějachu cžahnyc̄ — tež njewidžachu. Běſche ſo tola zylo njejabžy zyła južna Němſka jako jedyn muž ſběhyla a ſwoj wótry mječ ſacžahnyla.

Wón w naſhej wjeſzy měnachmy, ſo džel franzowſkeho wójſka psches Straßburg do Badenskeje a Würtembergia ſacžehnje, a ſo hlowne wójſko ſ Meža po dole rěki Nahe psches město Saarlouis do Pruskeje ſacžehnje. So mohla ſo zyła Němſka w prawym čaſzu woſrōnic̄ a na wójnu ſhotowac̄ a franzowſkim nadpadam naſpchezjo ſtupič, na to nichto njemyſlesche. A ſo mohlo němſke wójſko psches Weißenburg do naſheje cžicheje wjeſki pschinc̄ — ſo pola naſ ſanemu člowjeku džalo njeje.

Alle tak bywa to we wójnskim čaſzu! Kózdy wočakuje drje czeſke domapytanje, frejpſchelcze, woheň a ſapuſčenje; ale ſo mohlo to wſchitko j e h o domiſnu, j e h o wjeſ, j e h o ſtatok, j e h o woſbou potrjehic̄, na to nichto njepomysli.

Kózdy napjatly na to cžaka, ſchto ſo stanje, kózdy ſ ſwipnoſeſu na nowinki cžaka, na hrimanje bitwov a powjeseže dobyčza, hdyž ſo to jenož wſchitko w dalofej krajinje ſtawa a ſane naſche polo ſo njewupuſčuju, žadyn ſamjen ſ naſcheho doma ſo njeroſlama. O kajka ſlepoteſ ſo njelubocz cžlowjeku wutroby! — Ssmy bórſy ſhonili, ſo běſche runje naſcha krajina jako bitwiſchežo preñſich naſtrawniſhich bitwov wuſwolena.

(Poſtracžowanje.)

H u d a n c ſ ſ a .

Do kotrejch woſnjeſtow njebjeſka hwěžka ſ wjeſzelom hlada?

[čajkžgau phajkžgat oč]

Schto njewoſmje ſebi duſhny kſcheczijan ſ hlowy, hdyž do Božeje ſwiatuiſy pschiindže?

[čajkžgau]

Hdy ma ſo robocžan runje tak derje abo ſnadž lepje hac̄ kralojo ſa ſlotym blidom?

[čajkžgau mohuſčař ſihiči ſ ſkog]